

LAKIALOITE 75/2013 vp

Laki alkoholilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Pienpanimot tuottavat alle 3 prosenttia kaikesta oluttuotannosta Suomessa. Pienpanimoidemme koko vaihtelee yhden henkilön työllistävästä mikroyrityksistä kymmeniä työntekijöitä työllistäviin pienyrityksiin. Suomessa toimii tällä hetkellä 24 pienpanimoa. Niistä noin 60 prosenttia tuottaa vuodessa alle 200 000 litraa olutta. Pienpanimot ovat tärkeä osa alueidensa paikallista pienyrittäjyyttä, ja niillä on usein tärkeä merkitys alueille myös matkailullisesti.

Oluen suoramyynä pienpanimoista on ollut pitkään esillä julkisuudessa. Tällä hetkellä alle 4,7 % alkoholia sisältävien juomien suoramyynä pienpanimoista on mahdollista ainoastaan perustamalla panimon yhteyteen elintarvikekioski, joka täyttää aluehallintoviraston kaikki elintarvikekioskille asetetut vaatimukset. Kioskissa pitää olla valikoimissa määrätty määrä elintarvikkeita, kattavasti eri tuoteryhmistä. Alkoholin myynti ei myöskään saa olla kioskissa määrävässä asemassa kokonaisymynnistä. Tällä hetkellä kioskiluvalla omia juomiaan myyvien pienpanimoiden alkoholinmyynti on helposti yli puolet kokonaisymynnistä, sillä yhdenkään pienpanimon varsinaiseen strategiaan ei kuulu elintarvikkeiden myynti. Asiasta on tullut pienpanimoille myös huomautuksia aluehallintavirastolta. Järjestely on hankala sekä teennäinen ja aiheuttaa kiusauksia säädösten kiertoa. Lupa-menettely on hankala myös siinä mielessä, että kaikille alueille ei enää lupia myönnetä, sillä aluehallintovirasto katsoo, että joillakin alueilla on jo riittävästi elintarvikekioskeja. Näin ollen pienpanimo ei aina lupaa kioskille edes saa.

Toinen vaihtoehto pienpanimoille on oluen myyminen jonkun paikallisen kaupan kautta. Tässä mallissa asiakas hakee juomansa panimolta tai ne toimitetaan hänelle suoraan. Panimo tekee kaksi laskua. Toisessa se laskuttaa asiakasta paikallisen kauppiaan nimissä niin, että rahat kulkeutuvat kauppiaan tilille, ja toisessa se laskuttaa kauppiasta pienemmällä summalla. Tämä on viranomaisten ehdotus toimintamalliksi, kun olemassa oleva laki ei suoramyynä salli. Menettely on kuitenkin hankala ja teennäinen eikä mahdollista tuotteiden suoramyynä panimovierailijoille.

Viimeaikainen keskustelu viranomaistenkin taholta on ollut sen suuntainen, että lakia voitaisiin muuttaa siten, että pienpanimoille voitaisiin sallia mietojen enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien myyminen suoraan panimoilta, ilman velvollisuutta elintarvikekioskin perustamiseen tai juomien toimittamiseen lähikaupan kautta. Myös vähittäiskaupan edunajaja Päivittäistavarayhdistys PTY puoltaa myynnin sallimista pienpanimoille. Suoramyynnin ulottaminen yli 4,7 %:n alkoholijuomiin ei sen sijaan liene viranomaisten mielestä perusteltua, koska näin ollen heidän mukaansa pitäisi oikeus sallia myös muille eurooppalaisille yli 4,7 %:n oluille. Toimenpiteellä syrjittäisiin muista jäsenvaltioista peräisin olevia tuottajia, jotka pääsevät Suomen markkinoille vain Alkon kautta, ja samalla ratkaisu olisi ilmeisesti ristiriidassa Alkon monopolin kanssa.

Mietojen enintään 4,7 %:n alkoholijuomien suoramyyntin salliminen pienpanimoille olisi helpotus, joka ei aiheuttaisi sosiaalisia tai terveydellisiä ongelmia, joka pienentäisi byrokraatiaa, suuntaisi pieneltä osaltaan kulutusta kalliimpiin ja erikoisempiin suomalaisiin oluisiin ja tukisi sekä vahvistaisi paikallista suomalaista pienyritystoimintaa. Tämä olisi tärkeä lisä ja helpotus pienimmille panimoille, jotka näin ol-
len voisivat myydä vierailijoille omaa oluttaan suoraan panimolta. Tämä olisi myös pieni piristys alueelliselle matkailulle. Ulosmyynti suo-

raan panimolta esimerkiksi erilaisten vierailijaryhmien tekemien tutustumiskäyntien yhteydessä korostaisi ja vahvistaisi paikallisuutta ja helpottaisi yrittäjyyttä. Enintään 4,7 %:n mietojen alkoholijuomien suoramyyntin salliminen pienpanimoille olisi järkevä helpotus, jolla ei olisi negatiivisia kansanterveys- tai kilpailuvaikutuksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

alkoholilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholilain (1143/1994) 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 764/2002, seuraavasti:

14 §

Vähittäismyyntilupa

Käymisteitse valmistetun enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän alkoholijuoman vähittäismyyntiä saa alkoholiyhtiön lisäksi harjoittaa se, jolle lupaviranomainen on myöntänyt tätä koskevan vähittäismyyntiluvan

sekä lupaviranomaisen luvalla alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) annetun lain 9 §:n tarkoittama yritys itse valmistamiensa tuotteiden osalta.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2013

Eeva-Johanna Eloranta /sd
Esko Kiviranta /kesk
Ritva Elomaa /ps
Olli Immonen /ps
Jari Myllykoski /vas
Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Stefan Wallin /r
Jukka Kärnä /sd
Raimo Piirainen /sd

Merja Kuusisto /sd
Mika Kari /sd
Hanna Tainio /sd
Rakel Hiltunen /sd
Jari Lindström /ps
Kristiina Salonen /sd
Tytti Tuppurainen /sd
Ilkka Kanerva /kok